

**Základní škola a Mateřská škola, Police nad Metují, okres Náchod
Na Babí 190, 549 54 Police nad Metují**

ŠVP školní družiny - školní rok 2022–2023

Ředitel: Mgr. Karel Nývlt

Zástupkyně ředitele: Mgr. Naděžda Dvořáková

Školní družina

- **důležitý výchovný partner rodiny a školy**
- **plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání účastníků**
- **má důležitou roli v prevenci rizikového chování**
- **rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence**

Náš program usiluje o výchovu zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům, schopné zapojit se do sociální skupiny.

Cíl: Připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi a také postoji.

Charakteristika zařízení

Školní družina se nachází v budově ZŠ v Polici nad Metují, kde se nacházejí 3 oddělení. Každé oddělení má svoji místnost. Družina odpovídá pedagogizovanému prostředí. Oddělení mají dostatek pomůcek, stolních her, časopisů, sportovního náčiní. Pedagogičtí pracovníci sledují jejich další doplňování. Stravování probíhá ve školní jídelně, která je součástí areálu školy. Pitný režim zajišťují vychovatelky nebo si pití účastníci činnosti družiny (dále jen účastníci) nosí z domova. Účastníci mohou využít k aktivitám tělocvičnu, školní hřiště, počítačové učebny nebo školní cvičnou kuchyňku. Šatny mají v přízemí budovy 1. stupně.

Na odloučeném pracovišti v Bezděkově nad Metují je jedno oddělení školní družiny. Družina je vybavena vyhovujícím nábytkem. Izde vychovatelka sleduje doplňování pomůcek a her. Účastníci se stravují v jídelně, která je společná s mateřskou školou. Pitný režim zajišťuje kuchařka z jídelny. Účastníci zde využívají kuchyňku, tělocvičnu, hřiště, školní zahradu a počítačovou učebnu. Šatny jsou v přízemí budovy.

Popis personálních podmínek

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými odborníky, všechny vychovatelky mají pedagogické vzdělání. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích. Odborné zaměření si budou dále prohlubovat v kurzech, školeních i samostudiem.

Popis ekonomických podmínek

Rodiče platí příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve ŠD. S částkou jsou písemně seznámeni vždy na začátku školního roku. Pro školní rok 2022 - 2023 se částka 400,- Kč bude vybírat 1 krát za půl roku převodem. Rodiče budou včas písemně informováni. Finančně přispívají na akce, které se pro děti připravují (exkurze).

Popis podmínek BOZP

Vychovatelky školní družiny na začátku školního roku všechny účastníky seznámí s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost při pobytu ve školní družině, při přecházení do školní jídelny a došaten, při hrách na školní zahradě, hřišti, v tělocvičně a při pohybu poměstských komunikacích.

Rodiče jsou seznámeni s vnitřním řádem školní družiny.

Účastníci jsou seznamováni s hygienou rukou, používání dezinfekce (v souvislosti s Covid 19).

Délka vzdělávání

Školní družina ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků 1. – 4. ročníků. Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno na dobu 10 měsíců daného školního roku.

Časový plán vzdělávání

Časový plán vzdělávání ve ŠD bude obměňován v 4letém cyklu a dle autoevaluace. Mohou ji navštěvovat všichni žáci po odevzdání zápisního lístku. Pravidla a pokyny pro přijetí a pro docházku do školní družiny jsou zahrnuty ve vnitřním řádu školní družiny.

Podmínky přijímání uchazečů

Členy školní družiny se stanou žáci z 1. až ze 4. ročníků po odevzdání vyplněného a rodiči podepsaného zápisního lístku. V rámci stanovených pravidel v daném termínu musí zaplatit úplatu. Dočasně mohou být umístěny do školní družiny i žáci, kteří nejsou přihlášení např. při dělených hodinách a v době, kdy je z různých důvodů cíleně či neplánovaně přerušena výuka.

Průběh a ukončování vzdělávání

Účastníci dochází na ranní družinu dle potřeby rodičů v době od 6.00 – 7.15 hodin, budovu si otevírají čipem. Od 7.15 do 7.40 je budova uzavřena. V 7.45 hodin za doprovodu vychovatelky přecházejí do tříd. Po vyučování si je vychovatelky přebírají na určeném místě a převádí je do školní jídelny nebo do školní družiny. Účastníci odcházejí ze školní družiny dle vyplněného zápisního lístku.

Budete-li chtít účastník ze ŠD uvolnit po obědě, pak jde na oběd s družinou. V případě, že má jít domů po vyučování, jde na oběd s třídou a vychovatelka za něj nezodpovídá. Odpolední družina končí v 15:30 hodin. Ve čtvrtek od 15:00 do 16:00 hodin mají možnost účastníci (i nedružinové) navštěvovat zdravotnický kroužek pod vedením vychovatelky.

Na ZŠ v Bezděkově je ranní družina od 6.30 hod. do 7. 45 hod. Odpoledne si vychovatelka přebírá před

třídou. Provoz ŠD je zde do 15:00 hodin nebo mohou účastníci v některých dnech navštěvovat kroužky do 16:00 hodin. (angličtina, dramatický kroužek)

V prostorách budovy školy se řídí školním řádem. Svévolně neopouští prostory školní družiny. **Družina nezodpovídá za bezpečnost účastníka v případě jeho samovolného odchodu bez písemného sdělení rodičů.** Přivstup dospělé osoby účastníci odpovídají stejným pozdravem jako vcházející osoba. Za nedodržení vnitřního řádu lze účastníka ze školní družiny vyloučit (např. při svévolném opuštění ŠD, prisoustavném porušování kázně, při ohrožení zdraví a bezpečnosti ostatních účastníků.)

Účastníci odchází domů nebo do kroužků podle údajů zapsaných na zápisních lístkách. Změny v údajích na zápisním lístku jsou rodiče povinni včas ohlásit. Uvolňování se povoluje pouze na písemnou žádost rodičů. Účastník osobně předá lístek (žádost o uvolnění) vychovatelce. O ukončení vzdělávání ve ŠD smí požádat písemnou formou zákonný zástupce účastníka. Pobyt účastníků a vzájemné předávání jsou organizačně zajištěny. Při nevyzvednutí účastníka do konce provozu ŠD se vychovatelka telefonicky spojí s rodiči. V případě nenavázání kontaktu rodiči lze po 15 minutách informovat OSPOD.

Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní družinu mohou navštěvovat i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začlenění do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Při vzdělávání těchto účastníků úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Je seznámena se závěry odborného posudku účastníka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce s rodiči u účastníka se zdravotním znevýhodněním. Je zohledněné přiměřené zajištění v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu žáka.

Výchovně vzdělávací oblasti

Obsah vzdělávání je členěn do těchto výchovně vzdělávacích oblastí:

1. **Místo, kde žijeme** – Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, obecní úřad, městská policie, požární zbrojnice), orientace v prostoru a čase, odhadování vzdálenosti v čase, vyprávění o našem městě.
Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova (kompetence činnosti a občanské – 5)
2. **Lidé kolem nás** – osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (kompetence k řešení problému, komunikativní a sociální – 2,3 a 4)
3. **Lidé a čas** – budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas – základy provyužívání smysluplných volnočasových aktivit (kompetence k trávení volného času – 6)

4. **Rozmanitosti přírody** – vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, využití knih a encyklopedií, výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody (kompetence k učení – 1)
5. **Člověk a jeho zdraví** – poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění, pohybové hry, dodržování pitného režimu (kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské 3, 4 a 5)

Formy vzdělávání

V naší školní družině využíváme

- a) **pravidelnou** výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost – touto formou realizujeme každodenní činnost přihlášených účastníkův oddělení ŠD a v zájmových kroužcích zřizovaných ŠD.
- b) **příležitostnou** výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činnost – jedná se o besídky, vystoupení, sportovní akce, výlety, exkurze.

Pro realizaci témat uvedených výchovně vzdělávacích oblastí využíváme širokou škálu forem a metod práce, které vybíráme v návaznosti na podporu rozvíjení klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které účastníci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. **Kompetence kučení** – učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislosti, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
2. **Kompetence k řešení problému** – všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické matematické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje.
3. **Kompetence komunikativní** – ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovídá vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými.
4. **Kompetence sociální a interpersonální** – samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpoznává nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
5. **Kompetence občanské** – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní, společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.

6. **Kompetence k trávení volného času** – orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Cíle ŠVP školní družiny

- Výchova ke zdravému životnímu stylu, ve větší míře pobývat venku.
- Rozvoj sociálních dovedností, především v souvislosti s adaptací na školní prostředí po návratu žáků do škol – posilování komunikativních dovedností (pozdravit, požádat, poděkovat, naslouchat, řídit se pravidly, rozhodovat se v souladu s nimi).
- Učit se odpovědnosti za svoje chování, hodnotit objektivně, přijímat důsledky svého chování.
- Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1. stupně).
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochrana. Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Rozvíjení dovedností, pohybových schopností s přihlédnutím na nadání a tělesnou zdatnost účastníků.

Obsah zájmového vzdělávání a činností ve školním roce 2022 - 2023

Obsah vzdělávání je rozvržen do 4 časových plánů: podzim, zima, jaro, léto. Bude realizován jako celoroční hra pro žáky všech oddělení pod názvem:

PES – PŘÍTEL ČLOVĚKA

Celoročními činnostmi, akcemi, soutěžemi bude účastníky provázet za asistence vychovatelek, člen živočišné říše, pes. Každé oddělení si ho pojmenuje. Budeme soutěžit, plnit úkoly, učit se, vzdělávat se formou her. Úspěšně splněné úkoly odměníme.

I. PODZIM (září, říjen, listopad)

1. Každé oddělení si vyrobí nebo namaluje svého psa – maskota, kterého pojmenuje. Ten je pak bude doprovázet po celý rok. (kom. č. 1, 4)
2. Modelujeme nebo malujeme ovoce, zeleninu – zhotovíme výstavku čerstvé zeleniny a ovoce (kom. č.1, 6)
3. Na vycházkách budeme poznávat okolí, významné budovy, orientovat se v čase, prostoru a znát pravidla silničního provozu. (kom. č .1, 4)
4. Pouštíme draky – drakiáda. (kom. č. 6)
5. Zahrajeme si hry, ve kterých si budeme osvojovat pravidla společ. chování. (kom. č. 2)
6. Učíme se správně využít svůj volný čas. (kom. č. 6)
7. Pes nás bude doprovázet při pozorování změn v přírodě, bude nám ji pomáhat poznávat a chránit. (kom. č. 1)
8. Budeme pečovat o své zdraví, hygienu, jíst vitamíny, hodně pít (pitný režim), cvičit, hrát hry v tělocvičně nebo v přírodě (dle počasí). (kom. č. 5)
9. Budeme vytvářet z přírodních materiálů, hrát divadlo, číst pohádky. (kom. č 3)
10. Vystavíme pravidelně práce účastníků ve školní družině. (kom. č. 5, 1)
11. Malujeme výkresy s podzimní tematikou a vyrábíme draky, ježky, sovy, psy.(kom. č. 3, 4)
12. Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd. (kom. č. 1, 2, 3)
13. Navštívíme knihovnu (kom. č.1)

II. ZIMA (prosinec, leden, únor)

1. Pozorujeme změny v přírodě, ptáky v zimě (život okolo budky, co dáváme do krmítka), lesní zvěř u krmelců a malujeme. (kom. č 1, 2, 3)
2. Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly – čertovský týden, závod čertů (kom. č. 3, 4)
3. Učíme se koledy, vnímáme atmosféru adventního období (na vycházkách sledujeme výzdobu města, ulic) vyprávíme si o vánočních zvycích, zkusíme vánoční zvyky - pouštíme svíčky ve skořápkách. (kom. č. 1, 3)
4. Naší třídu, jídelnu si zdobíme vánočními motivy. (kom. č. 6)
5. Vyrábíme dárky a přání k Vánocům, na vánoční výstavu ve škole. (kom. č. 1, 3)
6. Hrajeme si na sněhu – soutěž „Zimní stavba“, „Legrační sněhulák“. (kom. č 5, 6)

7. Využijeme počasí k zimním radovánkám – sáňkování, koulování, házení na cíl atd. (kom. č. 6)
8. Seznamujeme se s pravidly míčových her, využíváme tělocvičnu ke spol. hrám (kom. č. 6)
9. Relaxujeme při hudbě, čteme knihy (kom. č. 3, 6)
10. Cvičíme naše smysly – tvořivé hry (kom. č. 2, 3, 4)
11. Seznamujeme se s dalšími domácími zvířaty, poznáváme domácí zvířata a jejich mláďata (kom. č. 1, 6)
12. Nacvičujeme vybíjenou v tělocvičně (kom. č. 6)
13. Organizujeme puzzliádu – v odděleních. (kom. č. 4, 5, 6)
14. Navštívíme muzea a výstavy (kom. č. 1)

III. JARO (březen, duben, květen)

1. Procházíme městem a okolní přírodou – určujeme první jarní květiny, besedujeme o počasí. (kom. č. 1, 3)
2. Výtvarné práce zaměřujeme na roční období – domácí zvířata, mláďata. (kom. č. 1, 6)
3. Vyrábíme si masky a pořádáme karneval v tělocvičně. (kom. č. 1, 2, 6)
4. Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme). (kom. č. 5, 6)
5. Vyprávíme si a čteme o zvycích spojených s Velikonocemi. (kom. č. 1, 3)
6. Křeslo pro hosta – besedujeme s chovatelem psů. (kom. č. 1, 3, 5)
7. Otužujeme se při hrách v přírodě. (kom. č. 5, 6)
8. Vyrobuje dárky svým maminkám a babičkám ke Svátku matek. (kom. č. 1, 4, 6)
9. Na vycházkách a při scénkách zdokonalujeme a procvičujeme chování při nákupu, na chodníku, na silnici, v dopravních prostředcích – měsíc bezpečnosti. (kom. č. 1, 2, 3, 4, 5, 6)
10. Uskutečníme tajný výlet ukončený přenocováním ve ŠD. (kom. č. 1, 6)
11. Hrajeme si na rozhodčí – hodnotíme výtvarné práce kamarádů na téma „doprava, čarodějnice“. (kom. č. 1, 2)
12. Navštívíme knihovnu v Pellyho domech – téma spojené se psy (kom. č. 1)
13. Při příležitosti Dne země besedujeme o ochraně okolní přírody. (kom. č. 1, 3, 5)

IV. LÉTO (červen)

1. Organizujeme kuličkádu. (kom. č. 6)
2. Sbíráme léčivé rostliny, vysvětlujeme si, k čemu slouží. Vyhledáváme léčivky v atlase rostlin, popřípadě je kreslíme. (kom. č. 1, 5)
3. Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, jak předcházet úrazům. Učíme se ošetřovat jednoduché zranění. (kom. č. 1, 2, 3)
4. Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě. (kom. č. 6)
5. Připravujeme se na školní kolo ŠD v lehkotletickém čtyřboji. (kom. č. 6)
6. Při hrách si cvičíme jazyk (jazykolamy), paměť, postřeh. Čteme v časopisech, pantomimicky předvádíme povolání, sporty. (kom. č. 1, 2, 3, 5, 6)
7. Na oslavu Dne dětí zařadíme - „Týden plný radostí“ – aktivity na přání dětí (nejoblíbenější hry, soutěže) (kom. č. 3, 6).

Autoevaluace ve školní družině

Autoevaluace školní družiny slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací záměry. Je krokem ke zkvalitnění vzdělávání a k posílení spokojenosti účastníků a veřejnosti s činností ŠD. Hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Sledujeme individuální rozvoj účastníků. Provedeme SWOT analýzu (silné a slabé stránky, příležitosti a rizika) v červnu 2023.

Osvědčila se nám motivace, průběžné a závěrečné hodnocení. Při sestavování plánu vychovatelky vycházely z činností, které byly v předchozím roce úspěšné, ty pak zopakujeme. Reagujeme na přání, zájmy a složení družin (počet chlapců, děvčat). Spolupracujeme s třídními učitelkami a navazujeme na jejich projekty ve třídách.

Celodružinové akce pro školní rok 2022-2023

Všechny akce budou organizovány s ohledem na epidemiologickou situaci v ČR a aktuální pokyny MŠMT ČR.

Akce	Termín
Drakiáda	říjen
Návštěvy muzeí	dle nabídky – zima, jaro
Vybíjená	březen, duben
Besedy v knihovně	2x do roka
Výlet a spaní ve ŠD, beseda s chovatelem	květen/červen
Lehkoatletický čtyřboj	červen

ŠD Bezděkov

Září - Drakiáda

Říjen – Halloweenské odpoledne, vydlabávání dýní, výzdoba před školou

Listopad/prosinec – Rozsvěcení vánočního stromu před kostelem

Prosinec – Zdobení vánočního stromu před školou, vánoční besídka pro širokou veřejnost společně s MŠ

Únor – Karneval ve ŠD, velikonoční svátky - velikonoční výzdoba, malování kraslic, zdobení břízy před školou, oslava Dne Země, oslava čarodějnic, zdobení a stavění májky před školou

Červen – Oslava Dne dětí- zábavné odpoledne se soutěžemi, Zahradní slavnost, výlet se ŠD